T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM BULGULARI 11
8. EKLER 22

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. 2019 Yılı Bütçe Giderleri 5
Tablo 2. 2019 Yılı Bütçe Gelirleri 5

www.balioglu.net

KISALTMALAR

İKN: İhale Kayıt Numarası
TEKNOKENT: Kapadokya Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.
TL: Türk Lirası

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Tutarının Gerçeği Göstermemesi

2. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi İşletmesi Sermayesinin Üniversite Özel Bütçe Bilançosunda Yer Almaması

3. Proje Özel Hesabında Yer Alan Avrupa Birliği Hibelerinin Değerlemesinin Yapılmaması

4. Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Yer Almaması

5. Mülkiyeti Devredilmeden Milli Eğitim Bakanlığına Tahsis Edilen Taşınmazın Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Pazarlıkla ve Doğrudan Temin Usulüyle Karşılanması

2. İktisadi İşletmenin Hukuki Alt Yapısında Eksiklikler Olması

3. Üniversitenin İktisadi İşletmesi Tarafından İşletilen Kuruma Ait Bazı Taşınmazların Kira Bedellerinin Üniversite Özel Bütçe Hesapları Yerine Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Hesaplarına Yatırılması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesine göre çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir Üniversitesi adıyla; 29 Mayıs 2007 tarih ve 26536 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.05.2007 tarih ve 5662 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda ve Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuştur. Üniversitenin ismi 7 Kasım 2013 tarihli resmi gazetede yayımlanan 6501 sayılı Kanun ile Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi olarak değiştirilmiştir.

www.balioglu.net

Yükseköğretim ile ilgili amaç ve ilkeleri belirlemek ve bütün yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile esasları bir bütünlük içinde düzenlemek amacıyla yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 1981 yılından beri yürürlüktedir.

2547 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler sırasıyla;

a. Çağdaş uygarlık ve eğitim - öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde, toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun ve ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak,

b. Kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insangücü yetiştirmek,

c. Türk toplumunun yaşam düzeyini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim

verilerini söz, yazı ve diğer araçlarla yaymak,

d. Örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim yoluyla toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak,

e. Ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarını, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak, kamu kuruluşlarına önerilerde bulunmak suretiyle öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak ve kamu kuruluşlarınca istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini ve önerilerini bildirmek,

f. Eğitim - öğretim ve seferberliği içinde, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim hizmetini üstlenen kurumlara katkıda bulunacak önlemleri almak,

g. Yörelerindeki tarım ve sanayinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun meslek elemanlarının yetişmesine ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, sanayi, tarım ve sağlık hizmetleri ile diğer hizmetlerde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmak, uygulamak ve yapılanlara katılmak, bununla ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmak,

h. Eğitim teknolojisini üretmek, geliştirmek, kullanmak, yaygınlaştırmak,

ı. Yükseköğretimin uygulamalı yapılmasına ait eğitim - öğretim esaslarını geliştirmek, döner sermaye işletmelerini kurmak, verimli çalıştırmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Üniversitenin Tabi Olduğu Temel Mevzuat:

Kanunlar,

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu,

2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu,

2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu,

2923 sayılı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi İle Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanun,

3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 Sayılı

www.balioglu.net

Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun,

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun,

5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun,

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun,

6245 sayılı Harcırah Kanunu.

Kanun Hükmünde Kararnameler,

78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları İle Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

Cumhurbaşkanı Kararnameleri

2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi,

3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi,

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca seçilmekte ve atanmaktadırlar. Üniversitenin akademik organı

www.balioglu.net

Senato olup Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokullar, Enstitüler, Araştırma ve Uygulama Merkezleri ile Koordinatörlükler olan Üniversitenin idari yapısında ise Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, İç Denetim Birimi, Rektör Yardımcıları, Koordinatörlükler, Uygulama ve Araştırma Merkezi, İşletme Müdürlüğü, Genel Sekreterlik ile bunlara bağlı 8 Daire Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği ve diğer birimler bulunmaktadır.

Üniversiteye bağlı 4 Enstitü, 9 Fakülte, 2 Yüksekokul, 9 Meslek Yüksekokulu, 17 Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Rektörlüğe bağlı 5 Bölüm faaliyet göstermektedir.

Üniversite bünyesinde 695 akademik personel, yabancı uyruklu 8 akademik personel, 8 sözleşmeli akademik personel, 265 Memur (657-4/a), 1 sözleşmeli memur (657-4/c) ve 256 diğer personel çalışmaktadır.

Üniversitenin bağlı, ilgili ve ilişkili olduğu kurum ve idareler değerlendirildiğinde;

www.balioglu.net

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin ilgili yıl bütçesi hazırlanıp Anayasa'nın 130 uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutulup yürürlüğe konmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile kurulan Yükseköğretim Kurulu'nun görev alanı içerisinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi de bulunmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim altında bulunduran Yükseköğretim Kuruluna bağlı Yükseköğretim Denetleme Kurulu ise Üniversitenin faaliyetlerini denetleme yetkisine sahiptir.

Akademik bir organ olan Üniversitelerarası Kurulun üyeleri her üniversiteden bir rektör ve bir profesörün katılımından oluşmaktadır. Bu Kurulun görevleri 2547 sayılı Kanun'un 11'inci maddesiyle belirlenmiştir ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi de Kurulun

üyesidir.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi diğer üniversiteler gibi mali yönetim yapısı ve işleyişi, kamu bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması ve mali kontrole ilişkin olarak 5018 sayılı Kanun'un verdiği görev ve yetkiye istinaden başta Hazine ve Maliye Bakanlığı düzenlemeleri olmak üzere ilgili diğer kurumların düzenlemelerine tabidir.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerinden oluşan ödenekleri kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 130.454.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 143.520.265,00 TL'ye ulaşmış olup toplam ödeneğin % 99,21 yani 142.389.613,00 TL'si kullanılmıştır.

www.balioglu.net

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2019 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. 2019 Yılı Bütçe Giderleri

Bütçe Gideri Çeşidi	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	94.414.000	94.579.793	94.373.654	99,78
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	13.063.000	13.474.529	13.407.473	99,50
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.381.000	12.916.193	12.533.526	97,03
Cari Transferler	2.696.000	2.936.750	2.883.789	98,20
Sermaye Giderleri	12.900.00	19.613.000	19.191.171	97,85
TOPLAM	**130.454.000**	**143.520.265**	**142.389.613**	**99,21**

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır.

Tablo 2. 2019 Yılı Bütçe Gelirleri

Bütçe Geliri Çeşidi	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.718.000	5.152.595,19	138,59
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	124.026.000	138.329.205,00	111,53
Diğer Gelirler	2.710.000	2.621.623,99	96,74
TOPLAM	**130.454.000**	**146.103.424,18**	**112,00**

Dönem faaliyet geliri 143.969.411,78 TL, indirim, iade ve iskonto toplamı 117.874,45 TL gerçekleşen dönem net faaliyet geliri 143.851.537,33 TL faaliyet gideri ise 172.475.801,63 TL, olan Üniversitenin 2019 yılını 28.624.264,30 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

www.balioglu.net

- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinin verdiği yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde iç kontrolün beş bileşeni sayılmış, bu bileşenlere yönelik 18 İç Kontrol Standardı ve 79 Genel Şart belirlenmiş, kapsam dahilindeki idarelerden mevcut iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere iç kontrol uyum eylem planı hazırlamaları istenmiştir.

Mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesince İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde ilk kez 2009 yılında hazırlanmış, mevcut eylem planı 2018 yılında revize edilmiş, 2019 yılı yıllık izlemeleri yapılmış, İdarenin bütçe dışı kaynakları arasında yer alan Döner Sermaye İşletmesine eylem planında yer verilmemiş ancak tüm

birimler kapsamında döner sermaye işletmesi de eylemler kapsamına dahil edilmiştir.

İdarenin İç Kontrol Uyum Eylem Planını uygulamaya başladığı 2009 yılından günümüze değin yapmış olduğu çalışmalar değerlendirildiğinde;

Kontrol Ortamı Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- Üst yönetici ve personelin iç kontrol sistemine ilişkin farkındalıklarının sağlandığı ve üst yönetici imzasıyla üniversitenin tüm birimlerine bilgilendirme, sahiplenme ve desteklenme konusunda bildirimlerin yapıldığı,
- Tüm personelin Etik Sözleşmesi'ni imzaladığı ve personel dosyalarına bu sözleşmelerin eklendiği,
- Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği,
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi EBYS, İmza Yetkileri ve Yetki Devri Yönergesinin hazırlandığı ve web sitesinden duyurulduğu,
- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapıldığı, bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemaları oluşturularak Kalite ve Akreditasyon Koordinatörlüğüne iletildiği, kontrol sonucu yayımlanacağı,
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Hizmet İçi Eğitim Yönergesinin yayımlandığı, ihtiyaç duyulan eğitimlerin bir program dahilinde verilmeye başlandığı,

Risk Değerlendirme Standartlarına ve Genel Şartlarına Yönelik;

- Kurum stratejik planının katılımcı yöntemlerle hazırlandığı, planın yıllık uygulama dilimleri olan performans programlarının mevcut olduğu, İdare bütçesinin stratejik plan ve performans programındaki hedef ve göstergeler ve bunlara ait faaliyetler ile bu faaliyetlerin maliyetleri esas alınarak hazırlandığı,
- İdarenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış risklerin tanımlanmadığı ve önlemlerin belirlenmediği,

Kontrol Faaliyetleri Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde harcama birimleri ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından ön mali kontrol işlemlerinin gerçekleştirildiği, Usul ve Esaslar'da belirtilen ön mali kontrole tabi

www.balioglu.net

işlemler ile İdarece karar verilen diğer ön mali kontrole tabi işlemlerin Ön Mali Kontrol Yönergesi hazırlanarak duyurulduğu ve uygulandığı,

Bilgi ve İletişim Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- Yıllık faaliyetlere ait sonuçların ve değerlendirmelerin İdare Faaliyet Raporunda yer aldığı ve kurum web sayfasında yayımlandığı,
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkanı sunacak istenilen düzeyde bir yönetim bilgi sisteminin bulunmadığı ve fakat kapsamlı bir yönetim bilgi sistemi çalışmalarının devam ettiği,

İzleme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği,
- İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibi yapılarak raporlandığı,
- İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmediği ve değerlendirme formları ve raporlar düzenlenmediği,
- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından henüz İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirilmediği ve üst yöneticinin onayına sunulmadığı,
- Üç adet iç denetçi kadrosu ihdas edilen Üniversitede 2019 yılında bir iç denetçinin naklen başka bir kuruma geçtiği, hali hazırda sadece bir iç denetçinin istihdam edildiği, teşkilat şemasında doğrudan üst yöneticiye bağlı İç Denetim Birimi bulunduğu,

anlaşılmıştır.

Sonuç olarak iç kontrol sistemi ile ilgili uyum ve yapılandırma çalışmaları halen devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli

www.balioglu.net

yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Tutarının Gerçeği Göstermemesi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin Döner Sermaye İşletmesi'nde 200.000,00 TL'lik sermaye payının bulunmasına rağmen 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında bu payın 66,00 TL olarak yer aldığı görüldüğünden 2018 yılı Sayıştay denetiminde bulgu konusu yapılmış ancak hata 2019 yılında düzeltilmediğinden 2019 yılı bilançosuna da hata olarak yansımıştır.

www.balioglu.net

Söz konusu bulguda "*Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesinde bulunan hisse tutarlarının 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 163'üncü maddesinde; 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının döner sermayeli kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiğini ve döner sermayeli kuruluşlara verilen sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen kârların bu hesaba kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.*

Üniversite döner sermaye işletmesinin mali tablolarının incelenmesi neticesinde 500 Sermaye Hesabında kayıtlı 200.000,00 TL olduğu görülmüştür. Buna karşın üniversitenin özel bütçesine ait 2018 bilançosunda 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında 66,00 TL'nin bulunduğu tespit edilmiştir." Denilmiştir.

Üniversitenin döner sermaye işletmesinde 200.000,00 TL sermaye payı bulunmasına karşın 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında 66,00 TL olarak yer alması sonucu 2018 yılı bilançosunda oluşan 199.934,00 TL hata 2019 yılında düzeltilmediğinden 2019 yılı bilançosuna da hata olarak yansımıştır. Bu hatanın düzeltilmesinde 247 Sermaye taahhütleri hesabına aynı tutarın alacak olarak kaydedilmesi bulguda ifade edilen hatanın düzeltilmesini sağlamayacak ve ödenmiş sermayenin kayıt

edilmesini değil yeni bir tutarın muhasebeleştirilmesiyle sonuçlanacağından 2019 yılında mali tablolara etki eden hata düzelmeden 2020 yılına devredilecektir.

BULGU 2: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi İşletmesi Sermayesinin Üniversite Özel Bütçe Bilançosunda Yer Almaması

Kurumun Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi İşletmesi'nde 1.100.000,00 TL'lik sermaye payı bulunmasına rağmen 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği 2018 yılı Sayıştay denetiminde tespit edilerek bulgu konusu yapılmış ancak hata 2019 yılında düzeltilmediğinden 2019 yılı bilançosuna da hata olarak yansımıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 159'uncu maddesinde;

"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır"

Aynı Yönetmeliğin 160'ıncı maddesinde de;

"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse ayni sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir"

denilmektedir.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi İşletmesi'nin bilançosunda sermaye hesabı 1.100.000,00 TL olarak yer almasına ve bulgu konusu yapılmış olmasına rağmen Üniversitenin 2019 yılı bilançosunun 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında bu tutarın yer almadığı görülmüştür.

Bu hatanın düzeltilmesinde 247 Sermaye taahhütleri hesabına aynı tutarın alacak olarak kaydedilmesi bulguda ifade edilen hatanın düzeltilmesini sağlamayacak ve ödenmiş

www.balioglu.net

sermayenin kayıt edilmesini değil yeni bir tutarın muhasebeleştirilmesiyle sonuçlanacağından 2019 yılında mali tablolara etki eden hata düzelmeden devam edecektir.

BULGU 3: Proje Özel Hesabında Yer Alan Avrupa Birliği Hibelerinin Değerlemesinin Yapılmaması

Üniversitenin 104-Proje Özel Hesabında izlenen Avrupa Birliği hibeleri için ay sonu döviz değerleme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik'in "Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi'' başlıklı 8'inci maddesinde; *''...*

c) Yapılan muhasebeleştirme işleminde kur farkı olması durumunda; olumlu fark tutarı, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; olumsuz fark tutarı ise 630Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir.

...

d) Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir." Düzenlemesi yer almıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin proje özel hesabının işleyişini düzenleyen 25'inci maddesinde ise özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlemesi sonucunda oluşan kur artışı farklarının bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği, kur azalışı farklarının ise bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversitenin 31.12.2019 tarihini içeren banka mutabakat yazısına göre toplam 103.906,44 avroya (419,22+1222,19+6038,61+8325,99+32104,94+1993,89+53801,60) sahip olduğu bu tutarın giriş tarihinden itibaren 260.871,82 TL olarak izlendiği ve yıl sonu kesin mizanına bu tutarın kayıt edildiği görülmektedir. 31.12.2019 tarihinde TC Merkez Bankasının avro döviz satış kuru 6.6741 TL dir. Bu durumda 104 Proje Özel Hesabının yıl sonu bakiyesinin 693.481,97 TL olması gerekir. Dolayısıyla 432.610,15 TL tutarında eksik kayıt yapılmıştır.

www.balioglu.net

Buna göre; 104 Proje Özel Hesabındaki dövizler için ay sonlarında değerleme işlemi yapılmaması sonucunda söz konusu hesabın güncel bakiyesi ile ortaya çıkan olumlu farka göre 600- Gelirler Hesabı kullanılmayarak kurum mali tablolarında 432.610,15 TL'lik hataya neden olunmuştur.

BULGU 4: Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Yer Almaması

Kapadokya Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.'deki üniversiteye ait olan sermaye payının, üniversitenin mali tablolarında yer almadığı 2018 yılı Sayıştay denetiminde tespit edilerek bulgu konusu yapılmış ancak hata 2019 yılında düzeltilmediğinden 2019 yılı bilançosuna da hata olarak yansımıştır.

Kapadokya Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.'nin Ana Sözleşmesinde şirketin, Üniversiteye ait hisselerin nominal değerinin 300.000,00 TL olduğu görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 159'uncu maddesine göre; 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Üniversitenin Kapadokya Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.'de sahip olduğu 300.000,00 TL değerindeki sermaye payı 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmediğinden 2019 mali yılı tablolarında yer almamıştır.

Bu hatanın düzeltilmesinde 247 Sermaye taahhütleri hesabına aynı tutarın alacak olarak kaydedilmesi bulguda ifade edilen hatanın düzeltilmesini sağlamayacak ve ödenmiş sermayenin kayıt edilmesini değil yeni bir tutarın muhasebeleştirilmesiyle sonuçlanacağından 2019 yılında mali tablolara etki eden hata düzelmeden devam edecektir.

BULGU 5: Mülkiyeti Devredilmeden Milli Eğitim Bakanlığına Tahsis Edilen Taşınmazın Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılması

Üniversitenin mülkiyetinde olup okul yapılmak üzere Milli Eğitim Bakanlığına tahsis edilen taşınmazın mülkiyeti devredilmediği halde muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı

www.balioglu.net

görülmüştür.

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan Nevşehir Merkez İlçe 2012 Evler Mahallesi 3142 ada 7 parsel numaralı 3.701,22 m2 taşınmazın Nevşehir Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Meslek ve Teknik Anadolu Lisesi yapılmak amacıyla talep edilmesi üzerine; Üniversite Yönetim Kurulunun 03.05.2019 tarih ve 14 sayılı toplantısıyla Milli Eğitim Bakanlığına mülkiyet devredilmeksizin tahsisine karar verilmiştir. Bu karar çerçevesinde 310.493,78 TL değerindeki taşınmaz 500-Net Değer Hesabına borç ve 250-Arazi ve Arsalar Hesabına alacak kaydedilerek muhasebe kayıtlarından çıkarılmıştır.

Yapılan muhasebe işlemi, Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 172'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendindeki;

"Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir." düzenlemesine istinaden yapılmıştır. Ancak bu düzenleme; Üniversitelerin kendi mülkiyetindeki taşınmazların genel bütçeli kurumlara tahsisi halinde yapılacak kaydın düşünülmediğini göstermektedir.

www.balioglu.net

Mevcut düzenlemelere göre; Üniversite mülkiyetindeki taşınmazın, mülkiyeti devredilmediği halde tahsis işlemiyle muhasebe kayıtlarından çıkarılmış olması 250- Arazi ve Arsalar Hesabında 310.493,78 TL azalışa sebep olmuştur.

Üniversitenin kendi mülkü olan bir taşınmazın mülkiyeti devredilmediği halde yapılan muhasebe işlemiyle kayıtlardan düşülmüş olması hususunun Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmesi ve anılan Yönetmelik maddesinde değişiklik yapılması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Pazarlıkla ve Doğrudan Temin Usulüyle Karşılanması

Kurumun, muhtelif büro ve eğitim mobilyalarını parçalara bölmek suretiyle pazarlıkla ve doğrudan temin usulüyle aynı firmadan temin ettiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"Temel ilkeler"* başlıklı 5'inci maddesinde belirtilen ilkelere aykırı olarak ihtiyaçların kısımlara bölünerek pazarlık (21-f) veya doğrudan temin limitine

çekilerek karşılanması; saydamlık, rekabetin sağlanması, ihtiyaçların uygun şartlarda karşılanması, kaynakların verimli kullanılması ve yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olması şeklindeki temel ilkelere aykırılık arz etmektedir.

2019 yılında 4734 sayılı Kanunun 21-f maddesi için parasal limit 301.228,00 TL ve 22/d maddesi için belirlenen parasal limit 30.101,00 TL olarak güncellenmiştir.

Yapılan uygulamada; …….. Tic. Ltd. Şti. firmasından; anılan Kanunun 21/f maddesine göre pazarlıkla 2019/638926 İKN'lu alımla 295.050,00 TL tutarında masa ve sandalye, 2019/231125 İKN'lu alımla 297.340,00 TL tutarında 11 kalem büro malzemesi ve derslik tefrişatı temin edilmiştir. Aynı firmadan doğrudan teminle; 24.06.2019 tarihli piyasa fiyat araştırması tutanağıyla 29.835,00 TL tutarında 4 kalem mobilya, 11.12.2019 tarihli piyasa fiyat araştırması tutanağıyla 28.800,00 TL tutarında 1 kalem mobilya, 17.12.2019 tarihli piyasa fiyat araştırması tutanağıyla 16.960,00 TL tutarında 2 kalem mobilya ve 16.12.2019 tarihli piyasa fiyat araştırması tutanağıyla 17.325,00 TL tutarında 2 kalem mobilya alınmıştır.

Bu tür alımlarda genel olarak Kuruma bağlı harcama birimlerinin taleplerinin İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığına farklı zamanlarda ulaşması, taleplerin değerlendirilmesi konusunda ise ödenek dahilinde hareket edilmesinden dolayı taleplerin kısa sürede çözüme ulaştırılabilmesi için doğrudan temin ve pazarlık usulleriyle alımlar yapılmış olduğu söylenmektedir. Ancak Kurumun, hizmet ve faaliyetleri ile iş programlarını da dikkate alan, mali disipline ve nakit yönetiminin etkin bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamak üzere hazırlanan ayrıntılı harcama programı sebebiyle harcama birimlerinin taleplerinin önceden alınmış olması gerekir. Diğer taraftan bu mahiyetteki gerekçeler alımların niçin aynı firmadan yapıldığını da açıklamamaktadır.

Kurumun, muhtelif büro ve eğitim mobilyalarını parçalara bölmek suretiyle pazarlıkla ve doğrudan temin usulüyle aynı firmadan temin etmesi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"Temel İlkeler"* başlıklı 5'inci maddesinde belirtilen ilkelere aykırılık arz etmektedir.

BULGU 2: İktisadi İşletmenin Hukuki Alt Yapısında Eksiklikler Olması

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2018 yılı özel bütçe hesabının incelenmesinde, üniversite bünyesinde faaliyet gösteren iktisadi işletmenin kuruluş, işleyiş ve yürütülmesine ilişkin hukuki alt yapısında eksiklikler olduğu 2018 yılı Sayıştay denetiminde tespit edilerek bulgu konusu yapılmış ancak hata 2019 yılında düzeltilmediğinden 2019 yılı bilançosuna da hata olarak yansımıştır.

Bulguda aynen; *"2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 47'nci maddesine göre yükseköğretim kurumları, Yükseköğretim Kurulu'nun yapacağı plan ve programlar uyarınca,*

www.balioglu.net

öğrencilerin beden ve ruh sağlığının korunması, barınma, beslenme, çalışma, dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve bu amaçla bütçe imkânları nispetinde okuma salonları, yataklı sağlık merkezleri, mediko-sosyal merkezleri, öğrenci kantin ve lokantaları açmak, toplantı, sinema ve tiyatro salonları, spor salon ve sahaları, kamp yerleri sağlamakla ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli önlemleri almakla görevlidirler.

Uygulamada üniversiteler söz konusu ihtiyaçları ya Sağlık, Spor ve Kültür Daire Başkanlığı aracılığıyla doğrudan kendisi karşılamakta veya söz konusu yerlerin işletme hakkını özel sektöre kiralamakta ya da kendi bünyesinde ticari esaslara göre işlem yapmak üzere iktisadi işletme kurarak karşılamaktadırlar. Bu kapsamda Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ne bakıldığında söz konusu ihtiyaçların karma bir şekilde her üç aracın da kullanılması suretiyle karşılandığı görülmüştür. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, yemekhane gibi sosyal yönü ağır basan yerleri Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı aracılığıyla doğrudan kendisi işletmektedir. Bunun yanında, öğrencilerin diğer sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde istenilen verimin alınamadığı kantin, kafeterya gibi yerler ya müstecirlere kiraya verilmek ya da ticari esaslara göre faaliyet gösteren üniversiteye bağlı iktisadi işletme tarafından işletilmesi suretiyle gerçekleştirildiği görülmektedir.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi yetkili kurulların kararı ile araştırma ve uygulama otelleri, kantin, kafeterya, konaklama ve sosyal tesislerin işletilmesi amacıyla Sağlık, Spor ve Kültür Daire Başkanlığı İktisadi İşletmesi Yönergesi kabul edilerek üniversiteye bağlı ticari esaslara göre faaliyet gösteren iktisadi işletme kurulmuştur. Ancak söz konusu işletmenin hukuki alt yapısına bakıldığında, gerek 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda gerekse de diğer mevzuat hükümlerinde bu şekilde bir işletmenin kurulup kurulamayacağı belirtilmemektedir. Söz konusu işletme fiili bir ihtiyaç dolayısıyla ortaya çıkmasına rağmen mevcut hali ile bu işletmelerin gerek Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde gerekse de diğer yükseköğretim kurumlarında hukuki statüsü, buralarda kimlerin görevlendirilebileceği, görevlendirilecek olan kişilere ödenecek huzur hakları gibi esasen kanun veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılması gereken diğer hukuki dayanaklarının eksik olduğu tespit edilmiştir. Bu durum esasen ticari esaslara göre işlem yapması gereken bir kuruluşun tam manasıyla bu fonksiyonunu yerine getirememesine, buralarda görevlendirilen personele yapılan ödemelerde ikinci görev yasağı gibi nedenlerle ödeme yapılamamasına veya yapılmasına rağmen hukuki ihtilaf çıkmasına neden olmaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, fiili bir ihtiyaç dolayısıyla ortaya çıkmış olan iktisadi işletmenin kuruluş ve işleyişinin hukuki temellere dayandırmak, iktisadi işletme kurulmasıyla ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmek, ödemelerin gerçekleşmesinde suiistimalleri önlemek ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanımını sağlamak için iktisadi işletmelerin yasal ve ikincil mevzuat alt yapısının geliştirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır." Denilmiştir.

Diğer taraftan Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı İktisadi İşletmesinin*; "4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46, 47. ve diğer ilgili maddeleri ile bunlara dayanılarak çıkartılan yönetmelik hükümlerine, 23/07/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 191. maddesine, 21/11/1983 tarihli ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 (c) maddesine, 03/02/1984 tarihli ve 18301 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği ve Bütçe Kanunları ile Maliye Bakanlığınca yayımlanan kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik ile Kamu Sosyal Tesisleri Hakkında Tebliğler ve Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliğine dayanılarak…"* kurulduğu ifade edilmiktedir.

www.balioglu.net

Esas olarak iktisadi işletmesi bulunun bütün üniversitelerin Sosyal Tesis İktisadi İşletme Yönergesi'nin yasal dayanak başlıklı 3'üncü maddesinde bu hususlar aynı şekilde yer almaktadır. Ancak burada ifade edilen ve dayanak olarak gösterilen mevzuat hükümleri tek tek incelendiğinde bu hükümlerin hiç birisinde üniversitelerin iktisadi işletme kurmalarına dayanak teşkil edecek bir düzenleme bulunmadığı açık olarak görülecektir.

Sayıştay denetim raporunda yer alan bulgu konusu işlemlerin 2019 yılı sonu itibariyle tamamlanmadığı görülmüş olup konunun Yükseköğretim Kurulu'na bildirilmek suretiyle üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren iktisadi işletmelerin kuruluş, işleyiş ve yürütülmesine ilişkin hukuki alt yapı eksikliklerin tamamlattırılması için gerekli girişimlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 3: Üniversitenin İktisadi İşletmesi Tarafından İşletilen Kuruma Ait Bazı Taşınmazların Kira Bedellerinin Üniversite Özel Bütçe Hesapları Yerine Döner Sermaye

İşletme Müdürlüğü Hesaplarına Yatırılması

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi işletmesi tarafından işletilen Kuruma ait bazı taşınmazların kira bedellerinin Üniversite özel bütçe hesapları yerine Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesaplarına yatırıldığı 2018 yılı Sayıştay denetiminde tespit edilerek bulgu konusu yapılmıştır.

Söz konusu bulguda aynen *"5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (i) bendinde "Kamu geliri"; "Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler" şeklinde tanımlanmıştır.*

Yapılan incelemede, kuruma ait bazı taşınmazların Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi işletmesi tarafından işletildiği görülmüştür. Bu taşınmazlar üniversiteye ait olduğu için taşınmaza bağlı gelirlerin de üniversite bağlı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı hesaplarına kaydedilmelidir. Fakat söz konusu İşletmenin taşınmazlar için ödediği kira bedellerini üniversite özel bütçe hesapları yerine Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesaplarına yatırdığı görülmüştür.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi işletmesi tarafından işletilen yerlere ait toplam 277.503,12 TL kira bedelinin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı yerine Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün hesaplarına kaydedilmesi sonucu 600 Gelirler Hesabı ve dolayısıyla 2018 Bilançosu ve Faaliyet Sonuçları Tablosunda bu tutar kadar hataya neden olunmuştur." denilmiştir.

2019 yılında yapılan denetimde ise 277.503,12 TL lık kira bedelinden 77.503,12 TL nin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı hesabına yatırıldığı, 200.000,00 TL nin ise hazine payı, bilimsel araştırma proje payı, kurum harcama payı, yönetici payı ve gelirin elde edilmesine fiilen katkısı olan personele ödenecek katkı payı gibi yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerekçesiyle 600-Gelirler Hesabına yatırılmadığı; kalan tutarların peyder pey ödenmeye devam edileceği ifade edilmekte ve 2019 ve 2020 yıllarında Kurum hesaplarına her hangi bir ödeme yapılmadığı gibi döner sermaye hesaplarını da ödeme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

277.503,12 TL'lık kira bedelinden Kurum hesaplarına yatırılmayan 200.000,00 TL'sının 600-Gelirler Hesabında bu tutar kadar eksikliğe sebep olması, Nevşehir Hacı Bektaş

www.balioglu.net

Veli Üniversitesi İktisadi İşletmesinin 2019 yılında ne döner sermayeye ne de Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı hesabına kiralarla ilgili bir ödeme yapmaması sebebiyle 2020 yılı denetiminde Kurumun kira getiren taşınmazlarının ve bunlara ilişkin gelirlerin takibi yapılacak olup Kurumun da kendi İç Denetim Birimi vasıtasıyla bu süreçleri incelemesi gerekir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Taşınmaz Kaydına İlişkin İşlemlerin Mevzuatına Uygun Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu yazıldı
Kongre Harcamalarının Bilimsel Araştırma Projeleri Özel Hesabından Karşılanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İktisadi İşletmenin Hukuki Alt Yapısında Eksiklikler Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu yazıldı
Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu yazıldı
Kira Gelirlerinin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün Gelirleri İçerisinde Yer Alması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu yazıldı
Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydı Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşınır Mal Yönetmeliğine Aykırı Uygulamaların Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi	2018		

www.balioglu.net

İşletmesi Sermayesinin Üniversite Özel Bütçe Bilançosunda Yer Almaması			
Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Yer Almaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu yazıldı

www.balioglu.net